

om Rettens Pleje. I denne Lov bestemmes det i § 998, at Loven først træder i Kraft, „naar Love 1) om de i § 138 ommeldte Forhold, 2) om Lønninger m. m. for Dommere, Embeds- og Bestillingsmænd ved Højesteret, Landsretterne, Københavns Byret og Sø- og Handelsretten i København samt 3) om Retsafgifter er udkomne, og derhos ikke før 1. Oktober 1910“. Den i § 138 ommeldte Lov er Lov om Antal, Ansættelse og Lønning af Politibetjente udenfor København samt af de særlige Opdagelsesbetjente, der skal kunne gøre Tjeneste overalt i Riget.

Det første Lovforslag, jeg skal omtale, er *Forslag til Lov om Gennemførelse af Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909*. I dette Lovforslag foreslaas, at Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 træder i Kraft 6 Maaneder efter Indrykkelsen i Lovtidende af en af Justitsministeren derom udstedt Bekendtgørelse, dog ikke senere end 1. Oktober 1916. Naar Fristen er sat til 1. Oktober 1916, er det, fordi det ikke kan formodes, at Loven om Rettens Pleje kan blive gennemført før dette Tidspunkt, men paa den anden Side kan alt ogsaa være forberedt, saaledes at Loven kan træde i Kraft senest den 1. Oktober 1916. Skulde det imidlertid være muligt at gennemføre den før, kan den altsaa træde i Kraft med 6 Maaneders Varsel efter en i Lovtidende indrykket Bekendtgørelse.

Naar jeg siger, at Retsplejeloven ikke kan ventes at træde i Kraft før 1916, er Grunden dertil den, at før kan Bygnings-spørgsmaalet ikke ventes at blive løst. Det vil nemlig være nødvendigt her i København at forandre Retsbygningerne. Om den Plan, som i saa Henseende haves i Justitsministeriet, foreligger der ikke i Øjeblikket Lovforslag, idet den beror paa Forhandling med Københavns Kommune, der ikke er bragt til et endeligt Resultat. Vel er det saaledes, at der er tilvejebragt Forstaaelse mellem Justitsministeriet og Københavns Magistrat; men Københavns Magistrat skal først forelægge Planen for Kommunalbestyrelsen, hvilket er mig lovet at skulle ske i den allernærmeste Fremtid — jeg havde egentlig ventet, at det var sket allerede i Gaar. Der kan altsaa ikke fremkomme Lovforslag om Bygnings-spørgsmaalet før, Kommunalbestyrelsens Tilslutning er givet, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, men kun ganske kort skitsere, hvad Planen gaar ud paa. Den gaar nemlig ud paa, at det nuværende Domhus paa Nytorv, der i Øjeblik-

ket ejes halvt af Staten og halvt af Kommunen — eller rettere sagt, $\frac{4}{7}$ ejes af Staten, $\frac{3}{7}$ af Kommunen —, helt skal overgaa i Statens Eje og helt indrettes til Domhus, medens Politiet skal flytte ud, og der skal bygges en ny Bygning til Københavns Politi. Dernæst skal man erhverve den gamle Ejendom paa Hjørnet af Lavendelstræde og Hestemøllestræde, som nu benyttes af Københavns Belysningsvæsen. Men inden disse Byggeforetagender er færdige, vil der gaa nogle Aar, og det kan ikke forventes med Sikkerhed, at man vil være færdig før den 1. Oktober 1916. Dernæst skal der ogsaa i Viborg opføres en Bygning for Landsretten, medens man i de andre Byer mener at kunne leje Lokaler. Hvor meget disse Byggeforetagender vil koste, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Jeg skal kun sige, at det vil dreje sig om et Beløb paa ialt ca. 2 Mill. Kr., altsaa betydeligt ringere, end der har været Tale om før, og dog vil Retslokalerne blive fuldt tilfredsstillende. Navnlige tør jeg sige, at Landsrettens Lokaler her i Byen vil blive meget tilfredsstillende. Disse 2 Mill. Kr. skulde saa udredes i de Aar, der ligger mellem nu og den 1. Oktober 1916, saaledes at der ikke behøver at komme noget Finansaar, hvor der findes Udgifter baade til Opførelse af Retsbygninger og til Afholdelse af de forøgede Udgifter ved Gennemførelsen af Retsplejeloven, i hvert Tilfælde ikke Udgifter for et helt Finansaar.

Dernæst vil den Tid, der vil medgaa, inden Retsplejeloven kan træde i Kraft, ogsaa blive benyttet til at foretage alle de forberedende Skridt, der er nødvendige for at gennemføre Loven, hvorhos de Folk, der skal udøve Loven, kan sætte sig ind i den. Som Tilstanden er nu, er den ganske utaalelig. Man har en Lov, der i Virkeligheden ikke er en Lov, og om hvilken man ikke ved, hvornaar den træder ud i Livet. Det er for Universitetet en uudholdelig Tilstand. Ingen af Studenterne vil lære Proces, ikke den gamle — hvorfor skulde de det? — og ikke den nye — for hvornaar træder den i Kraft? Man kan heller ikke vente, at de juridiske Embedsmænd rundt om i Landet skal give sig til grundigt at studere Retsplejeloven, før de virkelig ved, om det bliver Alvor med dens Gennemførelse. Derfor er det betydningsfuldt, at der nu fastslaas et bestemt Tidspunkt, inden hvilket Loven skal træde i Kraft.

Det Spørgsmaal, der særlig har været fremme, hver Gang der har været Tale om Retsplejereformen, og som under de sidste Forhandlinger om denne Sag blev betegnet